

Formaliteiten bij overlijden

Informatie voor nabestaanden

Inhoud

Inleiding.....	3
Mortuariumbeheerder.....	3
Formaliteiten.....	3
Waarschuwen uitvaartverzorger	4
Verzorging van de overledene	4
Persoonlijke bezittingen	5
Verblijf van de overledene in het mortuarium.....	5
Specifieke situaties	5
Kosten	7
Vragen?	8
Rouwbegeleiding.....	8

Inleiding

Eén van uw naasten is overleden. In zo'n situatie is het voor velen moeilijk de aandacht te richten op de formaliteiten die moeten worden vervuld. Een aantal is echter noodzakelijk. Deze brochure geeft u informatie die u van pas kan komen bij het treffen van de noodzakelijke regelingen.

Daarnaast leest u op welke wijze door Zuyderland Medisch Centrum een aantal zorgwerkzaamheden worden verricht en welke kosten hiervoor bij u conform de Algemene Voorwaarden in rekening worden gebracht.

Mortuariumbeheerder

Zuyderland Medisch Centrum heeft een mortuariumbeheerder aangesteld (het CMO - Cura Mortu Orum) voor de verzorging en het beheer van het mortuarium. Het CMO neemt gedurende 24 uur per dag de verzorging van overledenen op zich en handelt op een correcte manier de administratieve zaken voor het mortuarium af.

Voor de verdere zorg voor de overledene, het eventuele transport naar elders en het regelen van de uitvaart is het nodig dat u zelf een uitvaartverzorger inschakelt.

Formaliteiten

Wij adviseren u zo spoedig mogelijk een uitvaartverzorger en/of uitvaartverzekering in te schakelen. Deze kan veel van de te verrichten formaliteiten van u overnemen.

De uitvaartverzorger kan zorg dragen voor:

- het afhalen van de overlijdenspapieren bij het mortuarium;
- het vervullen van de vereiste formaliteiten bij de ambtenaar van de Burgerlijke Stand van de gemeente waarin het overlijden heeft plaatsgevonden.

Als u deze formaliteiten zelf wilt afhandelen, dan is het noodzakelijk dat u met het volgende rekening houdt:

- De overlijdenspapieren kunnen na telefonisch overleg met de mortuariumbeheerder worden opgehaald. Het telefoonnummer vindt u achter op deze brochure.
- De overlijdenspapieren dient u te bezorgen bij de ambtenaar van de Burgerlijke Stand van de gemeente waarin het overlijden heeft plaatsgevonden.
- Bij het bezoek aan de ambtenaar van de Burgerlijke Stand is het nodig dat u, voor zover van toepassing, het trouwboekje van de overledene meeneemt. Tevens geeft u hier aan hoeveel uittreksels van de overlijdensakte u wenst te ontvangen. Dit is onder meer nodig ten behoeve van het afwickelen van formaliteiten bij bank, giro, pensioenverzekeringen en ziektekostenverzekering.

Waarschuwen uitvaartverzorgers

Als de formaliteiten in het ziekenhuis afgerond zijn, kunt u een uitvaartverzorgers inschakelen. In de persoonlijke papieren van de overledene kan een verzekeringspolis aanwezig zijn. Is een dergelijke polis aanwezig, dan kunt u contact opnemen met de betreffende uitvaartverzekeraar of -verzorgers. Het kan zijn dat de overledene bij leven wensen met betrekking tot de uitvaart met u (de nabestaanden) heeft besproken. In alle andere gevallen bent u vrij in het maken van een keuze.

Verzorging van de overledene

Als een patiënt in het ziekenhuis komt te overlijden, wordt hij/zij op een eerbiedige manier naar het mortuarium overgebracht waar verzorging plaatsvindt. Deze verzorging wordt uitgevoerd door de mortuariumbeheerder die door het ziekenhuis is aangewezen. Wanneer u dat wilt, kunt u zelf aanwezig zijn bij deze verzorging.

Wanneer u niet wenst dat de overledene wordt verzorgd (bijvoorbeeld vanwege religieuze redenen), is het belangrijk dat u dit direct na het overlijden vertelt aan de verpleegkundige van de afdeling. U moet dan een verklaring ondertekenen.

Als u ervoor kiest om de verzorging niet in het mortuarium van het ziekenhuis te laten plaatsvinden, adviseren wij u dit zo snel mogelijk met de uitvaartverzorgers te bespreken. De uitvaartverzorgers moet de overledene dan zo spoedig mogelijk overbrengen naar de plaats van opbaring. Als dit binnen drie uur na het overlijden niet lukt dan verzoekt het ziekenhuis, om redenen van eerbied voor de overledene en hygiëne, alsnog de mortuariumbeheerder om de verzorging te verrichten. Tevens begint met dan het koelen van de overledene.

Het is belangrijk dat u - uiteraard wanneer u dit wenst - de kleding waarin de overledene gekleed moet worden in het ziekenhuis achterlaat of nabrengt, zodat de mortuarium-beheerder de verzorging compleet kan uitvoeren.

Persoonlijke wensen

Indien er persoonlijke wensen zijn met betrekking tot make-up, kleding, sieraden en dergelijke, dan kunt u deze kenbaar maken aan de verpleegkundige. De verpleegkundige geeft uw wensen door aan de mortuariumbeheerder.

Rituele bewassing

Rituele bewassing kan plaatsvinden in overleg met de mortuariumbeheerder en op afspraak. Kosten van het ter beschikking stellen van de verzorgingsruimte worden door de mortuariumbeheerder in rekening gebracht.

Persoonlijke bezittingen

De persoonlijke bezittingen van de overledene worden op de betrokken verpleegafdeling of Intensive Care bewaard. Om misverstanden of zoekraken te voorkomen is het verstandig deze bezittingen zo spoedig mogelijk op te halen. U wordt gevraagd een formulier te ondertekenen als bewijs van ontvangst.

Persoonlijke bezittingen die met de overledene meegaan naar het mortuarium vallen niet onder verantwoording van de mortuariumbeheerder.

Verblijf van de overledene in het mortuarium

Elke overledene verblijft in het mortuarium van het ziekenhuis totdat bekend is wie de uitvaartverzorging is. U bespreekt met de uitvaartverzorging of de overledene in het mortuarium van het ziekenhuis blijft, of dat u er de voorkeur aan geeft de overledene elders op te baren. De bezoektijden van het mortuarium zijn uitsluitend volgens afspraak. Deze afspraken worden veelal door de uitvaartverzorging met de mortuariumbeheerder gemaakt. Daarbij wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de persoonlijke wensen van de nabestaanden.

Specifieke situaties

Na het overlijden kan er sprake zijn van een aantal specifieke situaties. Hieronder wordt uitgelegd wat obductie, donatie, ter beschikkingstelling aan de wetenschap en een niet-natuurlijke dood zijn en wat rond deze situaties de gang van zaken is.

Obductie

De behandelend arts of de arts die de dood heeft geconstateerd kan u vragen of u toestemming geeft voor obductie. De arts legt u de toestemmingsprocedure uit. Hij vermeldt de reden en de omvang van de obductie. In de gevallen waarin geen toestemming wordt vereist, legt de arts uit waarom niet. Uitgebreide informatie over obductie leest u in de gelijknamige brochure die u ontvangen heeft.

Donatie

Als de behandelend arts, eventueel in overleg met de Nederlandse Transplantatie Stichting (NTS), concludeert dat orgaan- en/of weefseldonatie mogelijk is, raadpleegt deze eerst het Donorregister om na te gaan of de overledene hierin geregistreerd staat. Op basis hiervan gaat de arts in gesprek met de nabestaanden. In geval van geregistreerde toestemming of bezwaar informeert de arts de nabestaanden over de aangetroffen wilsbeschikking.

In geval dat in het Donorregister staat vermeld dat toestemming gevraagd moet worden aan de nabestaanden of aan een specifiek persoon, of als geen registratie in het Donorregister aangetroffen is, vraagt de arts aan de nabestaanden of zij, als zij denken dat de overledene donatie gewild zou hebben, toestemming willen geven.

Wie geeft toestemming?

De nabestaanden kunnen toestemming geven voor donatie. Onder nabestaanden wordt op de eerste plaats de echtgeno(o)t(e) of levensgezel van de overledene verstaan. Hierna volgen de meerderjarige bloedverwanten (kinderen, ouders (eerste graad); grootouders, kleinkind of broer/zus (tweede graad)) van de overledene. Het is belangrijk dat deze nabestaanden het met elkaar eens zijn. Tenslotte volgen de meerderjarige aanverwanten (schoonfamilie) van de overledene. Indien de mogelijke donor wilsonbekwaam is, dit wil zeggen niet in staat tot redelijke waardering van zijn of haar belangen, en jonger dan 12 jaar is, dan is de wettelijke vertegenwoordiger (meestal een van de ouders) de aangewezen persoon om al dan niet toestemming te geven voor donatie.

Wat gebeurt er bij een donatie?

Orgaandonatie wordt in de operatiekamer van het ziekenhuis gedaan. De uitname van organen geschiedt door artsen van het ziekenhuis of het transplantatiecentrum. Alle afspraken worden, namens Eurotransplant International Foundation, door een transplantatiecoördinator gecoördineerd.

Orgaandonatie kan plaatsvinden bij zowel patiënten die hersendood zijn als bij patiënten die hartdood zijn. Hersendood betekent dat er geen hersenactiviteit meer is en de patiënt overleden is, maar dat het hart nog tijdelijk blijft doorkloppen omdat de patiënt kunstmatig beademd wordt en eventueel medicatie toegediend krijgt. Als de kunstmatige beademing en medicatie gestopt worden, treedt een hartstilstand op. De arts brengt donatie ter sprake als de patiënt overleden is, of op z'n vroegst nadat geconcludeerd is dat verdere behandeling geen zin heeft.

Onder weefseldonatie valt de donatie van huid, hoornvlies van het oog (cornea), hartkleppen en van bot- en peesweefsel. De donatie van bot- en peesweefsel wordt in de operatiekamer van het ziekenhuis gedaan. Huid- en hoornvliesdonatie vindt plaats in het mortuarium. Hartklepdonatie kan zowel in de operatiekamer als in het mortuarium verricht worden. De verrichtingen ten behoeve van weefseldonaties worden gedaan door speciaal opgeleide medewerkers van de organisatie BSLIFE. De afspraken worden ook door BSLIFE gecoördineerd.

Doel van een donatie

Door donatie van organen kan het leven van andere mensen worden gered of kwalitatief aanzienlijk worden verbeterd. Met donorhuid worden veelal patiënten met brandwonden behandeld. Door het aanbrengen van donorhuid vermindert de pijn, wordt de kans op infecties kleiner en wordt een betere wondgenezing bereikt

met minder kans op littekens. Patiënten die hoornvliezen gedoneerd krijgen, kunnen weer (beter) zien.

Gedoneerd peesweefsel wordt gebruikt bij de reconstructie van peesletsels. Botweefsel wordt vaak gebruikt in de kaak- en wervelchirurgie, maar transplantatie kan ook voorkómen dat bij de ontvanger een arm of been moet worden geamputeerd.

Na de donatie

Na elke vorm van donatie wordt de overledene cosmetisch hersteld, zodat opbaring op de gebruikelijke wijze plaatsvindt. Na huiddonatie wordt geadviseerd dat, vanwege de mogelijkheid tot koeling, opbaring in een rouwkamer plaatsvindt. Daarnaast is het nodig dat de overledene in kleding met lange mouwen opgebaard wordt. Na alle overige donaties kan de overledene ook in een woonhuis worden opgebaard. De begrafenis of crematie wordt door de donatieprocedure niet vertraagd. Alle kosten ten behoeve van orgaan- en weefseldonatie worden betaald door de Nederlandse Transplantatie Stichting.

Terbeschikkingstelling van de wetenschap

Een overledene kan alleen ter beschikking van de wetenschap worden gesteld, wanneer er een bevestiging van een universiteit kan worden overlegd. Tijdens het leven moet een persoon zich bij een universiteit hebben aangemeld. Bij terbeschikkingstelling van de wetenschap vindt er geen obductie of donatie plaats. Bij een gerechtelijke obductie komt de terbeschikkingstelling te vervallen.

Niet-natuurlijke dood

Onder een niet-natuurlijke dood wordt verstaan, dat iemand ten gevolge van een niet-natuurlijke oorzaak is overleden. Hieronder vallen bijvoorbeeld een verkeersongeval of misdrijf. Door politie en justitie wordt een onderzoek naar de doodsoorzaak ingesteld. In een dergelijk geval vindt een rouwbezoek pas plaats wanneer de overledene door de officier van justitie is vrijgegeven.

Kosten

Tot drie uur na overlijden worden geen kosten in rekening gebracht. Hierna brengt de mortuariumbeheerder de kosten van het gebruik van het mortuarium en de verzorging, zo mogelijk via de uitvaartverzorger, bij nabestaanden in rekening. Er gelden vaste tarieven voor de verzorging, het gebruik van de koeling, het opbaren in het mortuarium na de termijn van drie uur na overlijden, en het mortuariumbezoek.

Wanneer nog obductie moet worden verricht, worden, tot het moment dat deze heeft plaatsgevonden, behalve de kosten voor de verzorging, géén aanvullende kosten in rekening gebracht. Deze kostenberekening geschiedt zonder tussenkomst, maar met medeweten van het ziekenhuis.

Voor de goede orde wijzen wij u erop dat de kosten van de laatste verzorging en de kosten verbonden aan het gebruik van het mortuarium géén onderdeel zijn van het tarief van het ziekenhuis en evenmin zijn opgenomen in de ziektekostenverzekeringen en derhalve apart betaald moeten worden.

Vragen?

Heeft u na het lezen van deze brochure nog vragen, dan kunt u deze bespreken met de verpleegkundige, de mortuariumbeheerder of de uitvaartverzorger.

Rouwbegeleiding

Bij het Landelijk Steunpunt Verlies (LSV) kunt u terecht voor hulp en advies bij rouw en verlies. Het steunpunt kan u onder andere informeren omtrent gespreksgroepen voor rouwverwerking. Het LSV is op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag van 9.00 tot 12.00 uur bereikbaar op het telefoonnummer 033 - 461 6896.

Adres

Landelijke Steunpunt Verlies (LSV)
Barchman Wuytierslaan 89
3819 AB Amersfoort
www.steunbijverlies.nl

**Zuyderland Medisch Centrum
Pathologie**

Ziekenhuis

Algemeen 088- 459 7777

Mortuariumbeheerder (CMO)

085 – 049 7231

(24 uur per dag)

Internet

www.zuyderland.nl